

Exam. Code : 214904

Subject Code : 4464

M.A. Music (Vocal) 4th Semester

**ESSAYS ON INDIAN MUSIC AND RESEARCH IN
MUSIC**

Paper—XIV

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—75

Note :—Students are required to attempt **FIVE** questions from all. Question number **1** is compulsory.

1. Write down the brief note on following research and musical terminology :

- (1) Research
- (2) Quantitative Research
- (3) Qualitative Research
- (4) Experimental Research
- (5) Historical Research
- (6) Biographical Research
- (7) Music Therapy
- (8) Psychological Research
- (9) Ashtang
- (10) Samadhi
- (11) Dharna
- (12) Yum
- (13) Asan
- (14) Synopsis
- (15) Qwali

1×15=15

2. Describe the interrelationship of Music with Yoga on the behalf of Ashtang. 15
3. Describe the different areas of Research. 15
4. Write down the method of Preparing Synopsis. 15
5. Give the brief Introduction of different Gayan Shallies of Sufi Sangeet. 15
6. By giving some examples, show the relation of Music with Physics. 15
7. Clarify the Pre-requirements of selection of the topic in Research. 15
8. What is the role of Psychology in learning and teaching of Music ? 15

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
  - (1) ਖੋਜ
  - (2) ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਖੋਜ
  - (3) ਗੁਣਾਤਮਕ ਖੋਜ
  - (4) ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਖੋਜ
  - (5) ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਖੋਜ
  - (6) ਬਾਇਓਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਖੋਜ
  - (7) ਸੰਗੀਤ ਥੇਰੇਪੀ
  - (8) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਖੋਜ
  - (9) ਅਸ਼ਟਾਂਗ

(10) ਸਮਾਧੀ

(11) ਧਾਰਨਾ

(12) ਯੱਮ

(13) ਆਸਨ

(14) ਰੂਪਰੇਖਾ

(15) ਕੱਵਾਲੀ।

1×15=15

2. ਅਸ਼ਟਾਂਗ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਯੋਗ ਦੇ ਪਰਸਪਰ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 15
3. ਖੋਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 15
4. ਰੂਪਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਲਿਖੋ। 15
5. ਸੂਫੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ। 15
6. ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ, ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਭੌਤਿਕੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਦਰਸਾਉ। 15
7. ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀਆਂ ਪੂਰਵ-ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 15
8. ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਅਧਿਗਮ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਸਣ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ? 15

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਕੁਲ ਪਾੰਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਖੋਜ ਏਵੰ ਸਾਂਗੀਤਿਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਪਰ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
  - (1) ਰਿਸਰਚ (ਖੋਜ)
  - (2) ਸਾਤ੍ਰਾਤਮਕ ਖੋਜ
  - (3) ਗੁਣਨਾਤਮਕ ਖੋਜ
  - (4) ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਖੋਜ

- (5) इतिहासिक शोध
  - (6) जीवन वृत्तान्तक शोध
  - (7) संगीत चिकित्सा
  - (8) मनोवैज्ञानिक शोध
  - (9) अष्टांग
  - (10) समाधी
  - (11) धारणा
  - (12) यम
  - (13) आसन
  - (14) रूपरेखा
  - (15) कव्वाली 1×15=15
2. अष्टांग के आधार पर संगीत एवं योग का पारस्परिक संबंध स्पष्ट करें। 15
  3. शोध के विभिन्न क्षेत्रों का विस्तारपूर्वक वर्णन करें। 15
  4. रूपरेखा तैयार करने की विधि को व्याख्यित करें। 15
  5. सूफी संगीत की विभिन्न गायन शैलियों की संक्षिप्त जानकारी दें। 15
  6. संगीत का भौतिक विज्ञान के साथ संबंध कुछ उदाहरण देते हुए स्पष्ट करें। 15
  7. शोध में विषय चयन की पूर्व-अनिवार्यताओं को स्पष्ट करें। 15
  8. संगीत के अध्ययन एवं अध्यापन में मनोविज्ञान की भूमिका को स्पष्ट करें। 15